

§ 1 zákona toho). Soukromoprávní nárok byl však založen smlouvami ze dne 12. března 1916 a následujícími, jichž závaznost pro sebe uznala i žalovaná firma. Ovšem byla i těmito smlouvami žalovaná firma zavázána jen k tomu, by přenechala vojenské správě po dobu válečných úkonů rudy tam uvedené, a státu vzešlo smlouvami jen požadovací právo, nikoli vlastnictví k rudám. Měl tudíž rakouský vojenský erár nárok jen na vydání určitých rud a jen tento nárok přešel dnem převratu na stát československý a může jím býti uplatněn před řádnými soudy. Na této skutečnosti nemění nic dopisy žalované firmy ze dne 6. a 10. května 1919, jež jsou jen uznáním požadovacího práva, nikoli vlastnictví bývalého vojenského eráru, neboť žalovaná domáhá se jen svolení k prodeji rud, po případě nabízí jich zbytek k dispozici. Nárok na vydání rud není totožný s nárokem na vydání výtěžku, jehož žalovaná docílila jich prodejem, ať se tak stalo způsobem přičícím se smlouvě čili nic. Prodejem rud nezměnil se nárok na jich vydání, neboť není pro změnu tu zákonného důvodu. Bývalému vojenskému eráru nešlo o peníze, nýbrž o kovy a o rudy potřebné k válčení, proto vyhradil si i smluvně požadovací právo, a předmětem nároku jeho jsou zase jen ony rudy a kovy, nikoli peníze, ani když jde o kupní cenu zaplacenou za ně třetí osobou. Žalující strana nevedla skutečnosti, z nichž by se dal dovodit její nárok na vydání kupní ceny dosažené za kovy, ve smlouvě není nic stanoveno a ústní úmluva nebyla tvrzena. Nárok na vydání kovů a rud není uplatněn. Nezáleží na tom, že žalovaná strana uvažovala o žalobě též jako o žalobě na náhradu škody, rozhodné jest, že tento nárok nebyl žalobcem uplatněn ani výslovně ani mlčky, neboť nebylo tvrzeno ani to, že žalující stát utrpěl škodu prodejem kovů. Soud není povolán uvažovati o tom, zda sporné věci neměly býti přihlášeny podle § 1 vládního nař. čís. 58/18, neboť i tu jde o předpis rázu veřejnoprávního, jímž nebyly založeny ani práva ani závazky, o nichž by mohly jednat řádné soudy.

Čís. 10759.

K přičtení viny toho neb onoho manžela na rozluce nestačí, že důvod rozluky nastal objektivně v jeho osobě, nýbrž se vyhledává i zavinění subjektivní.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Rv I 1365/30.)

Žalobu manžela proti manželce o rozluhu manželství z viny žalované procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání potud, že prohlásil manželství za rozloučené s tím, že vina na rozluce nestihá žádnou ze stran.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany a odvětil k dovolání žalobce v

d ů v o d e c h:

Dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., jež žalobce jediné uplatňuje, není opodstatněn. Rozluka manželství byla povolena jen z důvodu

podle § 13 h) rozl. zák. a odvolací soud uznal, že příčinu k manželskému rozvratu daly výstupy vyvolané žárlivostí žalované. Objektivní příčinu rozvratu a rozluky byla tedy žárlivost žalované a jest ještě zkoumati, zda lze žalovanou za tuto povahovou vlastnost a za její následky činiti též subjektivně odpovědnou, neboť k přičtení viny na rozluce jednomu z manželů nestačí, že důvod rozluky nastal objektivně v jeho osobě, nýbrž vyhledává se k tomu také zavinění subjektivní (viz rozhodnutí čis. 1285, 5420 sb. n. s.). Nižšími soudy bylo na základě znaleckého posudku zjištěno, že svoboda vůle žalované, pokud jde o projevy její žárlivosti, jest podstatně omezena nutkavě se vtírajícími pochody myšlenkovými a že proto žalovaná nemůže býti činěna plně odpovědnou za jednání z toho vyplývající. Toto zjištění odůvodňuje úsudek odvolacího soudu, že žalovanou nestíhá subjektivní zavinění na její žárlivosti a na výstupech jí vyvolaných. Nezáleží na tom, že žalovaná není jinak duševně chorou, neboť nejde tu o otázku přičetnosti, nýbrž jen o otázku subjektivní zodpovědnosti za projevy neobyčejné žárlivosti jakožto povahové vlastnosti.

Čís. 10760.

Bývalé okresní nemocenské pokladny (zřízené podle zákona ze dne 30. března 1888, čís. 30 ř. zák.) v sídlech politických úřadů prvé stolice nebyly zrušeny zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nýbrž trvají i na dále, arcit' pod změněným názvem jako okresní nemocenské pojišťovny. Tímto zákonem nebylo se dotčeno právního postavení dosavadních zaměstnanců, najmě pak dosavadních vedoucích úředníků nezrušených okresních nemocenských pokladen. Právo k jednostranné změně služebního postavení těchto úředníků nebylo zejména ani § 69 zákona čís. 221/1924 přiznáno Ústřední sociální pojišťovně.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Rv I 1611/30.)

Žalobce byl zaměstnán od roku 1906 jako definitivní úředník okresní nemocenské pojišťovny v B. Podle námezdní smlouvy ze dne 20. září 1913, schválené c. k. okresním hejtmanstvím v H. výměrem ze dne 10. října 1913, byl ustanoven definitivním účetním. Podle čl. V. této smlouvy, doplněného přípisem c. k. hejtmanství v H. ze dne 1. července 1913, mohl býti propuštěn jen při trestním odsouzení pro delikt, s nímž je spojena ztráta občanských práv, nebo pro hrubé porušení povinností zjištěné okresním hejtmanstvím jako úřadem dozorčím. Tato smlouva byla pozměněna kolektivní smlouvou ze dne 2. listopadu 1920, jež byla uzavřena mezi Československým ústředím nemocenských pokladen v republice Československé v Praze a Ústředním svazem českých nemocenských pokladen v Praze se strany jedné a odborovými organisacemi zaměstnaneckými se strany druhé a zrevidována dne 4. července 1924 paritní komisí smluvních stran. Podle čl. XX. této smlouvy mohou býti definitivní zaměstnanci propuštěni jen za těch podmínek, za kterých